

L'rse)

(responsabilitat social empresarial)

Daniel Ortiz

Director de Relacions Institucionals i Comunicació de l'Institut Cerdà

Institut Cerdà, 30 anys d'innovació i compromís

L'Institut Cerdà va ser creat l'any 1984 per un grup d'enginyers de camins liderat per Pere Duran Farell (aleshores president de Catalana de Gas), inspirats per la mítica figura d'Ildefons Cerdà. Aquell home intrèpid i clarividenc que al segle XIX va ser capaç de dissenyar la Barcelona del futur, conjugant magistralment excel·lència tècnica i sensibilitat social.

L'Institut és una "rara avis", una institució realment singular. No som una empresa privada, ni tampoc una administració pública, ni tampoc una ONG. Som una fundació privada independent amb la missió d'assessorar i acompanyar les empreses i els governs en la presa de decisions estratègiques per al desenvolupament del territori, des del punt de vista de la innovació i la sostenibilitat. Competim en el mercat i estem subjectes a les lleis de l'oferta i la demanda, però som una entitat sense ànim de lucre: no tenim accionistes i no generem dividend. Els recursos de l'Institut provenen exclusivament de la venda dels nostres projectes i serveis, atès que no rebem (ni hem rebut mai) cap subvenció pública, ni cap esponsorització, ni tenim aportacions directes per part dels nostres patrons. Resumint, podríem dir que **l'Institut forma part de l'anomenat Quart Sector, integrat per entitats que no encaixen sota les etiquetes convencionals**, perquè operen en el mercat, però la seva orientació, en moltes

ocasions, està més a prop de l'interès general que no pas del particular.

Ara bé, des d'un punt de vista pràctic, què distingeix l'Institut Cerdà de qualsevol altra empresa de consultoria estratègica? Més enllà de l'èmfasi en la innovació i la sostenibilitat, hi ha tres elements diferencials que reforcen la singularitat de l'Institut. Primer, la composició del seu patronat. Es tracta de 22 personalitats de reconegut prestigi dels àmbits empresarial, públic-institucional, acadèmic i de la societat civil que donen prestigi i capacitat de projecció a l'Institut. Tots ells són membres del nostre patronat a títol individual (no pas en representació de la seva organització) i no intervenen per a res en el finançament de l'Institut, per això podem afirmar que l'Institut Cerdà és una institució realment independent.

Un segon element diferencial és el nostre posicionament. **L'Institut tracta de situar-se a la zona d'intersecció entre les esferes empresarial (privada), governamental (pública) i ciutadana (societat civil)**, i és precisament aquí on ens sentim més còmodes. Aquesta equidistància ens dona una capacitat d'interlocució privilegiada amb cadascun dels 3 sectors i és un factor clau d'èxit de l'Institut. És a dir: la capacitat de fomentar la participació, de teixir complicitats i de facilitar la col·laboració entre els diferents

actors és, sens dubte, un tret d'identitat de l'Institut. Ja fa temps que es va acabar l'època, si és que realment algun vegada va existir, en la qual un sol actor totpoderós (el ministre o una multinacional, per exemple) podien imposar la seva voluntat a totes les altres parts. Avui en dia les persones i les organitzacions volen fer sentir la seva veu, volen participar i desitgen intervenir en la major part dels assumptes i les decisions que els afecten. En aquest sentit, en una societat cada vegada més complexa, més interdependent i més interconnectada, **aquesta capacitat per generar dinàmiques col·laboratives és un dels factors més determinants per afrontar els reptes** que ens planteja l'entorn.

I, en tercer lloc, cal especificar que l'àmbit d'actuació de l'Institut se situa "portes enfora", o sigui, en el terreny de les relacions externes de les empreses i organitzacions, especialment pel que fa a la seva interrelació amb altres entitats, ja siguin administracions públiques, universitats, centres tecnològics, entitats socials o, fins i tot, altres *stakeholders* més allunyats.

Tradicionalment, al llarg dels seus 30 anys d'activitat, l'Institut ha tingut 4 grans àrees d'activitat: infraestructures, transport i logística; energia; medi ambient i canvi climàtic; i distribució, comerç i gran consum. Ara bé, com que el dinamisme i

la innovació en la recerca de solucions són la nostra raó de ser, constantment estem explorant noves línies d'activitat. I així, en els darrers 4 o 5 anys, hem iniciat noves àrees de treball com: la resiliència de les empreses i les ciutats (gestió de riscos, crisis i emergències); l'RSC (responsabilitat social corporativa) i l'emprenedoria.

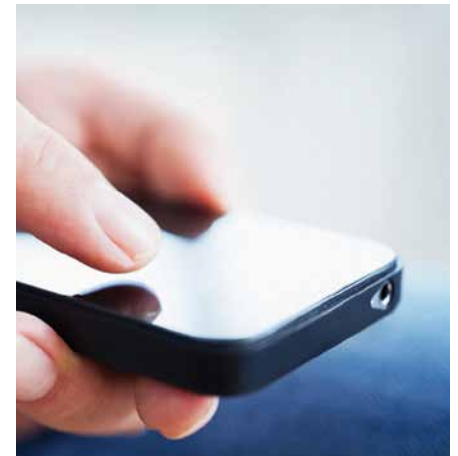
En summa, si haguéssim de resumir en només dues paraules a què es dedica l'Institut Cerdà, podríem dir que **oferim un mix de coneixement expert i capacitat relacional, que ens permet desenvolupar projectes i solucions innovadores**, fins i tot agosarades, **el més ajustades possible a les necessitats de cada client**.

Des d'aquest punt de vista, l'activitat de l'Institut Cerdà s'emmarca clarament en el terreny de la governança. És a dir: **som "facilitadors", el nostre objectiu és fer que les coses passin**. I, en aquest sentit, ens agrada conjugar verbs com: **ajudar, connectar, dinamitzar, impulsar, coordinar, reactivar, promoure...** buscant sempre les sinèrgies, el potencial latent, les oportunitats inexplorades i les capacitats adormides.

Al llarg dels seus primers 30 anys, l'Institut ha realitzat més de 2.000 projectes, d'entre els quals, en l'actualitat, cal destacar els següents: el Servei de Suport a la Gestió

de Crisis (SSgC), una iniciativa pionera a nivell europeu i mundial, a través de la qual un grup d'empreses líders i amb una gran capilaritat social (subministraments bàsics, transport, alimentació, gestió d'infraestructures, etc.) treballen conjuntament, 365 dies l'any, per tal de prevenir, anticipar i minimitzar els efectes de les crisis (naturals, tecnològiques i socials) mitjançant la col·laboració privada-privada i público-privada; el disseny i la gestió del Fondo de Emprendedores en Eficiència Energètica, un projecte de la Fundación Repsol en el qual l'Institut Cerdà ha participat activament des del primer dia, tant en l'àmbit del disseny, com de la gestió i el desenvolupament; la primera prova pilot a Europa sobre la incorporació del gas natural líquid (GNL) en substitució del combustible fòssil (dièsel) a la xarxa ferroviària espanyola; l'impuls d'un marc de col·laboració específic entre les diverses administracions públiques (AMB i ajuntaments) i les empreses subministradores per fer front a la pobresa energètica; l'avaluació dels impactes socioeconòmics de la gestió dels 17 espais naturals protegits de Catalunya; el desenvolupament sostenible de l'activitat minera a la comarca del Bages, i una llarguíssima llista d'altres projectes...

En darrer terme, cal destacar també la recent aposta per la internacionalització de l'Institut, amb l'obertura de la primera

delegació exterior a Santiago de Xile, país al qual esperem poder exportar el nostre coneixement i experiència en matèria de gestió de crisis i riscos. Després d'haver desenvolupat projectes a Xile, Brasil i altres països, creiem que ha arribat el moment de fer un pas més i establir-nos de forma permanent al continent sud-americà. Per l'Institut és, sens dubte, una fita històrica.

El passat 4 de novembre, durant l'acte de celebració dels primers 30 anys de l'Institut Cerdà, al Saló de Cent de l'Ajuntament de Barcelona, l'alcalde Xavier Trias va voler subratllar i agrair la contribució de l'Institut al desenvolupament de la ciutat i del país a través de "la promoció de la innovació, el pensament estratègic i el talent". I, en aquell mateix acte, el president de l'Institut, el doctor Gabriel Ferraté, va resumir amb tota claredat la raó de ser de l'Institut: «La nostra vocació és precisament construir ponts, cercar la col·laboració i teixir complicitats entre les empreses, els governs i les organitzacions de la societat civil. Modestament, estem convençuts d'haver contribuït al desenvolupament i la millora del nostre país, i esperem, amb il·lusió i confiança, poder-ho continuar fent durant molts anys més».

Tal com es diu de vegades, si l'Institut encara no existís... caldria crear-lo!